

Zygmunt Ziątek

"Na manowcach "Powrotu do natury", Tomasz Burek, "Twórczość" R.XXVII (1971) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 14/42, 244

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ WĄSKIEWICZ Andrzej K.: Mity kolektywne i świadomość mityczna. "Ruch Literacki" R.XII:1971 z. 2 s. 99-111.

Szkic o przedwojennej poezji Jana Brzękowskiego /fragment większej całości/, upatruje jej podstawową cechę w ciągłej opozycji języka faktów społecznych i języka marzeń sennych, czyli mitów zbiorowych i mitów indywidualnych. Rozwój twórczości Brzękowskiego przebiegał od utożsamienia "ja" indywidualnego z rzeczywistością społeczną, jako prostą i poddającą się racjonalizacji, poprzez rozszczepienie na "ja" indywidualne i zbiorowe, niemożliwe, do irracjonalizacji historii jako żywiołu nie poddającego się poznaniu rozumowemu. Te przemiany wynikały z narastania niebezpieczeństwa kataklizmu historycznego.

BF/42

Z.Z.

/II/ BUREK Tomasz: Na manowcach "Powrotu do natury". "Twórczość" R. XXVII:1971 nr 6 s. 87-100.

Szkic krytyczny, poświęcony "Kusicielowi" H. Brocha, sytuuje powieść wobec poglądów estetycznych pisarza i w kontekście wielkiej powieści europejskiej pierwszej połowy XX wieku. "Kusiciel" jest rodzajem powieści "epistemologicznej". Sprawa poznania /identyczność świadomości poznającej i obiektu poznawanego/ określa sposób narracji i rzutuje na sposób odbioru powieści. Utwór, poświęcony problemowi poznania, poprzedza w zamysłach pisarskich Brocha powieść "totalną", która wynikała z jego poglądów na zadania sztuki. "Kusiciel" jest jedną z powieści analizujących kryzys kultury mieszczańskiej Zachodu i rodzenie się tendencji prefaszystowskich. Pozycja pisarska Brocha jest "międzypokoleniowa": między pokoleniem Mann'a, Rilkego, Musila /kontemplacyjna analiza rozkładu kultury/ i generacją Sartre'a, Camusa, Malraux /potrzeba aktywizmu/.

BF/42

Z.Z.